

De regiobijeenkomsten begin april gaan over notariële regelgeving. Door verdere digitalisering en om het notariaat maatschappelijk beter te kunnen positioneren, is het noodzakelijk hier kritisch naar te kijken, omdat sommige bestaande regels die (digitale) innovatie in de weg staan of afremmen. Een voorbeeld is het huidige

vestigings- en benoemingsbeleid, waarbij een notaris zijn diensten moet beperken tot de gemeente waar hij is benoemd. Is deze regel in een gedigitaliseerde samenleving nog wel relevant? Of is het juist een meerwaarde voor de notariële dienstverlening?

NEUTRAAL

Jef Oomen, bestuursvoorzitter KNB

‘Ontwikkelingen in dienstverlening en klantbehoefte gaan volgens mij voorbij aan kasteelmuren en slotgrachten als fysieke barrières rond de zogenoemde standplaatsen. Internet kent geen fysieke begrenzing, noch in plaats van vestiging, noch nationaal. Naarmate onze dienstverlening steeds meer via internet gaat plaatsvinden, is het niet vreemd om klanten ook buiten de plaats van vestiging te bezoeken en ook daar uiteindelijk akten te kunnen verlijden.

Je kunt je daarbij afvragen of dan niet het huidige vestigingsbeleid moet worden losgelaten. Nu is het zo dat een gegadigde voor benoeming zal moeten aangeven dat hij in staat is om in een bepaalde plaats van vestiging binnen drie jaren een lonende exploitatie op te zetten. Als ons hele land de plaats van vestiging zou worden, hoe ziet zo'n ondernemingsplan er dan uit? Waar blijft dan het belang van lokale bekendheid en het

‘Lokale expertise is voor een deel van je notariële dienstverlening zeer van belang. De feitelijke situatie bij onroerend goed, de verhoudingen binnen een familie bij nalatenschappen en het weren van “foute” jongens bij ondernemingsrecht, zijn zaken die zonder lokale expertise lastiger te bevatten zijn. Door het volledig loslaten van het vestigingsbeleid wordt de poortwachtersfunctie van de notaris moeilijker te vervullen en dat moeten we niet willen. Daarnaast moeten we niet vergeten dat de notaris zich niet volledig kan ontplooiën als ondernemer, want hij is en blijft (gelukkig) nog steeds een openbaar ambtenaar. En om

die twee te kunnen combineren, is er wel enige vorm van bescherming nodig om de ambtelijke kant niet te laten overschaduwen. Ook strookt de nog vrijere vestiging niet met het weren van de besmette appels via de Commissie toegang notariaat. Immers, aan dorpsnotarissen moet je andere eisen stellen dan aan Zuidasnotarissen en met de vrije vestiging ben je die controle kwijt. Als laatste vraag ik me sterk af welk probleem men nu ziet met het bestaande vestigingsbeleid. Ik zie en ervaar zelf geen enkele belemmering. Laten we daarom de voordelen van het bestaande systeem behouden en daarmee de kwaliteit optimaal houden.’

Stelling

Door vrije vestiging gaat de notariële dienstverlening achteruit, omdat lokale expertise ontbreekt

lokale netwerk om werk te kunnen genereren? Wat is de invloed van een specifieke vaardigheid die landelijk kan worden uitgezet? Ook kun je je afvragen of, gezien vanuit je huidige eigen vestigingsplaats, “alles wat van ver komt lekker is”. Welke expertise is er in Noordoost-Groningen nodig om Amsterdamse erfpachtrechten over te dragen en welke ervaring heeft de gemiddelde Amsterdamse notaris met actuele schaderegelingen in het af en toe op zijn grondvesten schuddende Groningen? Kortom, is kennis van specifieke lokale omstandigheden ook niet een voorwaarde voor een goede dienstverlening? Moet de lokale bevoegdheidsbeperking dan daarvoor gelden? U ziet, ik ben er nog niet uit. Ik heb nog niet het compleet overtuigende argument gehoord voor het ene of het andere standpunt en voorsnog beleid ik nog enige neutraliteit.’

EENS

Marco Stout, notaris te Zevenbergen, gemeente Moerdijk

NEUTRAAL

Frans ten Veen, voorzitter Commissie kandidaat-notarissen

‘Uit de toelichting blijkt dat de stelling ziet op het “gevaar op gebrek aan lokale expertise” dat zou kunnen bestaan indien notarissen diensten gaan aanbieden buiten de gemeente waar de notaris is benoemd.

Indien men naar (met name) de onroerend-goedpraktijk kijkt, kan kennis van de lokale markt essentieel zijn (als het bijvoorbeeld gaat om de signalerende functie bij ongebruikelijke transacties, of de specifieke gemeentelijke regels omtrent het splitsen in appartements-rechten), daar zou vrije vestiging (de notaris uit Markelo die een splitsing in Amsterdam doet, of andersom) de kwaliteit negatief kunnen beïnvloeden. Op andere rechts-gebieden zou het voor de kwaliteit van de

notariële dienstverlening niet uit hoeven maken waar de notaris gevestigd is. Daar is de mate van kennis (door specialisatie) van doorslaggevend belang, alhoewel men zich als gespecialiseerde dienstverlener toch het liefst zal willen vestigen daar waar de vraag naar het product het grootst is (waarmee het vraagstuk van lokale expertise zichzelf oplost). De digitale mogelijkheden (en vrije vestiging) zullen er naar de mening van mijzelf en de Commissie kandidaat-notarissen wel voor zorgen dat het belang van specialisatie groter zal worden. Voor de beste specialist zijn altijd genoeg cliënten, waar de specialist ook gevestigd is en waar de specialist zijn of haar diensten ook aanbiedt.’

ONEENS

Yvonne Willemse, notaris (Metis)

‘Ik ben het oneens met deze stelling. Sterker nog, ik vind dat door vrije vestiging de notariële dienstverlening verbeterd zou worden. Een veranderende maatschappij vereist een modern notariaat dat meebeweegt. De kwaliteit van de notariële dienstverlening is niet afhankelijk van de plaats van vestiging

van de notaris. Kwaliteit wordt geleverd door te voldoen aan de eisen die de maatschappij stelt. Vrije vestiging dwingt een notaris zich te onderscheiden op het gebied van kwaliteit en service, in combinatie met vrije tarieven. De tijd dat de klant naar de notaris ging in zijn of haar dorp en deze als notabele behandelde, is - gelukkig - voorbij. De huidige notaris gaat ook naar de klant toe. Daar horen moderne communicatietechnieken bij. Het “nieuwe werken” zal ook steeds meer op het notariaat van toepassing zijn: tijd en plaats onafhankelijk jouw werkzaamheden uitvoeren. Steeds vaker wordt ook gebruikgemaakt van sites (goedkoopstenotaris.nl) of instanties (DELA, Hema) die het traject voorafgaand aan de notariële akte begeleiden. Vanuit de consument is hier behoefte aan. Blijkbaar is de drempel voor de klant om zelf contact te leggen met een notariskantoor in veel gevallen nog hoog. Ook leeft nog steeds de gedachte

dat de notaris duur is. De doelgroep die gebruikmaakt van deze mogelijkheden wil wel iets regelen, echter niet via de ouderwetse weg. En daar is niets mis mee. De keuze voor vrije tarieven is nu eenmaal niet terug te draaien. Consequentie van dit alles is wel dat de notariële praktijk mee moet veranderen met de ontwikkelingen in de samenleving en daar hoort de vrije vestiging bij.’

Wilt u ook meediscussiëren over deze stelling? Geef u dan op voor de regiobijeenkomsten via NotarisNet.